

Anafilaksis (Anaphylaxis)

Anafilaksis yaşam tehlikesi yaratabilecek şiddetli bir alerjik reaksiyondur ve her zaman âcil tıbbî müdahale gerektirir. Anafilaksis bir kişinin alerjik olduğu maddelere (genellikle yiyecekler, haşarat veya ilaçlar) maruz kalmasıyla meydana gelir. Alerjileri olan herkes anafilaksis riski taşımaz.

Anafilaksis'in işaretlerini ve belirtilerini bilmek önemlidir.

Anafilaksis'in belirtileri potansiyel olarak yaşam tehlikesi içerir ve aşağıdakilerden herhangi biri olabilir:

- Zor/hırıltılı nefes alıp verme
- Dilin şişmesi
- Boğazın şişmesi ve daralması
- Konuşmada zorluk ve/veya sesin boğuklaşması
- Hırıltılı veya inatçı öksürük
- Sürekli baş dönmesi ve/veya yığılmak
- Küçük çocuklarda solgunluk ve bedenin gevşeyip sarkması

Bazı durumlarda, anafilaksis daha az tehlikeli alerjik belirtiler tarafından takip edilir, örneğin:

- Yüzün, dudakların ve/veya gözlerin şişmesi
- Kurdeşen veya şişkin kızarıklıklar
- Karın bölgesinde ağrı, kusma (bunlar haşarat alerjisinin neden olduğu anafilaksis işaretleridir)

Bir alerjik reaksiyonun şiddeti birçok unsurdan etkilenir. Bu unsurların içinde idman, yüksek sıcaklık, alkol ve yiyecek alerjisi olan kişilerce yenilen miktar ve yiyeceğin nasıl hazırlandığı da yer alır.

Anafilaksisin sebebinin tanımlanması önemlidir

Doktorunuz normal olarak, size o gün yediğiniz yiyecekler veya içtiğiniz ilaçlar veya maruz kaldığınız haşarat gibi muhtemel sebeplerin sayısını azaltmasına yardımcı olacak bir dizi soru soracaktır. Bu yaklaşım aynı zamanda, bayılma ve sara nöbeti gibi bazen anafilaksis ile karıştırılan sorunların bertaraf edilmesine yardım eder. Alerjiden şüphe ediliyorsa, potansiyel tetikleyicilerin doğrulanmasına veya dışlanmasına yardım edecek, genelde alerji yapan maddelere özel IgE (daha önce RAST testleri olarak bilinen) bir kan tahlili olan alerji testleri veya cilt iğneleme testi yapılabilir.

Alerji testleri ile ilgili bilgiler ASCIA internet sitesinde bulunabilir:

www.allergy.org.au/patients/allergy-testing/allergy-testing

Dikkate alınması gereken önemli bir nokta alerji testi olma iddiasındaki bazı metodların (bunların içinde sitotoksik yiyecek testi, Vega testi, kinezyoloji, alerji eleme teknikleri, iridoloji, nabız testi, Alcat testi, Rinkel'in deri içi testi, refleksoloji, saç testi ve IgG yiyecek alerji testi vardır) alerjilerin teyid edilmesinde tıbben veya bilimsel olarak ispatlanmış metodlar olmadığıdır. Bu testler konusunda bilgiler ASCIA sitesinde bulunabilir:

www.allergy.org.au/patients/allergy-testing/unorthodox-testing-and-treatment

Anafilaksisin etkin denetimi hayat kurtarır

Anafilaksis riskiniz varsa, doktorunuzun sürekli denetiminde olmanız gerekir. Bu, şunları içermelidir:

- **Bir klinik bağışıklık/alerji uzmanına* havale edilmeniz**

Sorumluluk reddi: ASCIA bilgileri ASCIA üyeleri tarafından gözden geçirilir ve gözden geçirmenin yapıldığı dönemde mevcut yayınlanmış bilgileri temsil eder. Bu belgede yer alan bilgiler tıbbî tavsiye yerine geçmez ve tıbbî teşhis ile tedavi konularındaki soruların bir doktora sorulması gerekir. © ASCIA 2015

- **Anafilaksis tetikleyicilerinin teşhis edilmesi** – Alerji test sonuçlarının yorumlanmasından önce kapsamlı bir sağlık geçmişi incelemesi ile klinik muayeneyi kapsar.
- **Tetikleyicilerden kaçınma konusunda eğitim** – Alerjik reaksiyondan kaçınmanın tek yolu tetikleyici yiyeceklerden kaçınmak olduğu için bu konu özellikle şiddetli yiyecek alerjisinde önemlidir.
- **Anafilaksis** konusunda bir ASCIA Eylem Planı Hazırlanması** – ASCIA Eylem Planları otomatik adrenalin enjektörünün ne zaman ve nasıl kullanılacağı konusunda yol gösterir.
- **Kontrol için klinik bağışıklık/alerji uzmanını düzenli olarak ziyaret etmek.**

* Klinik bağışıklık ve alerji hizmetleri sağlayan sağlık uzmanlarının listesi için ASCIA internet sitesi: www.allergy.org.au/patients/allergy-and-clinical-immunology-services/how-to-locate-a-specialist

** ASCIA eylem planları bir doktor tarafından tamamlanmalı ve otomatik adrenalin enjektörü ile birlikte muhafaza edilmelidir. Anafilaksis için ASCIA Eylem Planları ASCIA internet sitesinde bulunabilir: www.allergy.org.au/health-professionals/anaphylaxis-resources/ascia-action-plan-for-anaphylaxis

Adrenalin anafilaksis için başlangıç tedavisidir

Adrenalin anafilaksisin etkilerinin hızla giderilmesini sağlar ve anafilaksis tedavisinde yapılması gereken ilk şeydir. Otomatik adrenalin enjektörleri (örneğin EpiPen) tek ve sabit bir adrenalin dozu içerir ve bir arkadaş, öğretmen, çocuk bakıcısı, anne-baba, oradan geçen biri gibi sağlık görevlisi olmayan birinin veya hastanın kendisi tarafından (yapamayacak kadar hasta değilse) yapılabilecek biçimde tasarlanmıştır.

Otomatik adrenalin enjektörü sadece kapsamlı bir anafilaksis denetim planının bir bölümü olarak verilmelidir ve bu plan Anafilaksis için ASCIA Eylem Planı ve alerjik reaksiyonların riskinin nasıl azaltılacağı konusunda eğitimi içerir. Siz veya çocuğunuz için bir otomatik adrenalin enjektörü verildiyse, her 3-4 ayda bir eğitici bir cihazı kullanarak bu enjektörü nasıl kullanacağınızı öğrenmeniz ve pratik yapmanız önemlidir.

Daha fazla bilgi

Anafilaksis konusunda bilgi kaynakları (ASCIA Eylem Planları, Sıkça Sorulan Sorular, ASCIA Seyahat Planları, otomatik adrenalin enjektörü bilgileri, eğitim kaynakları ve yönlendirici ilkeler de dahil) için www.allergy.org.au/health-professionals/anaphylaxis-resources adresindeki internet sitesini ziyaret edin.

Kendinizde veya ailenizde anafilaksis olması bazen başedilmesi zor bir durum olabilir. Anafilaksis destek grupları aynı durumdaki diğer insanlardan gelen yararlı ve destekleyici bilgiler sağlar. Anafilaksis için hasta destek kuruluşları aşağıda gösterilmiştir:

- Avustralya Alerji ve Anafilaksis Kuruluşu (Allergy & Anaphylaxis Australia) - www.allergyfacts.org.au
- Yeni Zelanda Alerji Kuruluşu (Allergy New Zealand) - www.allergy.org.nz

© ASCIA 2015

Avustralya-Asya Klinik Bağışıklık ve Alerji Kuruluşu (The Australasian Society of Clinical Immunology and Allergy) (ASCIA) Avustralya ve Yeni Zelanda'daki klinik bağışıklık ve alerji uzmanlarının üst meslek kuruluşudur.

İnternet sitesi: www.allergy.org.au

E-posta: projects@allergy.org.au

Posta adresi: PO Box 450 Balgowlah, NSW Australia 2093

Sorumluluk reddi

Bu belge ASCIA üyeleri tarafından geliştirilmiş ve emsal değerlendirmesi yapılmıştır ve incelemenin yapıldığı dönemdeki uzman görüşleri ile yayınlanmış mevcut kaynaklara dayandırılmıştır. Bu belgede yer alan bilgiler tıbbî tavsiye yerine geçmez ve tıbbî teşhis ile tedavi konularındaki soruların bir doktora sorulması gerekir. Bu belgenin geliştirilmesinde herhangi bir ticari kaynağın fonu kullanılmamıştır ve ticari kuruluşların etkisi olmamıştır.

İçeriğin en son güncellendiği tarih Haziran 2015'dir